

August 21, 1989

**Transcript of Meeting of the Executive Politburo of
the Central Committee of the Romanian Communist
Party**

Citation:

"Transcript of Meeting of the Executive Politburo of the Central Committee of the Romanian Communist Party", August 21, 1989, Wilson Center Digital Archive, Stenograma ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din ziua de 21 august 1989, Arhiva Națională Românești, Fond CC al PCR, Secția Cancelarie, Dosar Nr. 57/1989, f. 1-6. Translated for CWIHP by Larry Watts.
<https://wilson-center-digital-archive.dvincitest.com/document/121611>

Summary:

Ceașescu and the Romanian Executive Politburo discuss events in Poland in August 1989 and Ceașescu's message to the other socialist countries concerning it.

Original Language:

Romanian

Contents:

Original Scan
Translation - English

STENOGRAMA

ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.
din ziua de 21 august 1989

Ședința a fost prezidată de tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, secretar general al Partidului Comunist Român.

La ședință au participat tovarășii Bobu Emil, Ceaușescu Elena, Ciobanu Lina, Coman Ion, Constantin Nicolae, Dăscălescu Constantin, Dincă Ion, Dobrescu Miu, Fazekas Ludovic, Mănescu Manea, Olteanu Constantin, Oprea Gheorghe, Pană Gheorghe, Popescu Dumitru, Rădulescu Gheorghe, Andrei Ștefan, Bălan Radu, David Gheorghe, Gere Mihai, Giosan Nicolae, Milea Vasile, Mureșan Ana, Pacoste Cornel, Petrescu Barbu, Postelnicu Tudor, Radu Constantin, Radu Ion, Stoian Ion, Toma Ioan, Totu Ioan, Ursu Ion.

Au fost invitați tovarășii Bărbulescu Vasile, Curticeanu Silviu, Sîrbu Ion.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Tovarășii,

Cred că cunoașteți cu toții evenimentele din Polonia, faptul că reprezentantul care fusese însărcinat cu formarea guvernului și-a prezentat demisia, care a fost acceptată, și a fost însărcinat să formeze guvernul unul din conducătorii

- 2 -

"Solidarității", care este cunoscut ca antisocialist, în strînsă legătură cu cercurile imperialiste reacționare.

În legătură cu aceasta, sîmbătă ne-am sfătuit cu cîțiva tovarăși care au putut fi găsiți imediat și am adresat un mesaj conducerii sovietice, apoi cîte un mesaj tuturor țărilor socialiste.

Tovarășul Totu să dea citire mesajului către sovietici, ca să-l cunoașteți cu toții.

(Tovarășul Ioan Totu dă citire mesajului).

În mod corespunzător, adresîndu-ne celorlalte state, în aceeași seară, pînă la orele 3 dimineața, au fost transmise mesaje și țărilor socialiste, prin ambasadori. Toți au spus că vor transmite mesajul imediat. Unii au făcut și comentarii proprii, dar toți au spus că sînt îngrijorați.

Am primit răspunsul tovarășului Gorbaciov la mesajul nostru.

(Tovarășul Ioan Totu dă citire răspunsului tovarășului Gorbaciov).

Tov. Ioan Totu :

Pe baza indicațiilor tovarășului secretar general Nicolae Ceaușescu, s-a elaborat un răspuns la cel al tovarășului Gorbaciov, care urmează să fie dat.

(Tovarășul Ioan Totu dă citire și acestui răspuns).

./.

- 3 -

(Pe parcursul citirii răspunsului către tovarășul M.S.Gorbaciov, tovarășul secretar general Nicolae Ceaușescu mai face următoarele precizări și completări :

"Să se stabilească elaborarea unui program de urgență".

"Totodată, o asemenea întâlnire ar constitui și o puternică manifestare a unității țărilor noastre socialiste, afirmarea solidarității și a hotărârii lor de a-și întări solidaritatea".

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Am primit și o informare în legătură cu poziția Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez în problema formării noului guvern și a situației politice actuale.

(Tovarășul Silviu Curticeanu dă citire informării respective)

Iată care este poziția Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Unit Polonez.

După cum vedeți, tovarăși, orientarea polonezilor este în acord cu Uniunea Sovietică și cred că se poate spune chiar mai mult, adică este chiar la sfaturile Uniunii Sovietice.

Însă, după părerea mea, sfaturile sînt greșite, nu corespund intereselor Poloniei, nu corespund cauzei socialismului în Polonia, pentru că ele deschid calea "Solidarității" care este, așa cum s-a demonstrat în deceniul acesta, o agentură a imperialismului străin, în primul rînd a Statelor Unite ale Americii.

Ați auzit acum care este și poziția Partidului Muncitoresc Unit Polonez care, într-un anumit sens este ceva, pare-se, mai fermă.

Deși noi nu cunoaștem întru totul situația, considerăm că lucrurile sînt foarte grave. În orice caz, Partidul Muncitoresc Unit Polonez se pronunță pentru a-și menține rolul important în viața politică. Sigur, este greu să spunem cum vor evolua lucrurile.

Cred că răspunsul pe care îl dăm sovieticilor, în aceste condiții, este foarte bun, iar ei, dacă vor înțelege, pot să determine ca, conducerea Partidului Muncitoresc Unit Polonez să ia o poziție mai fermă. Cred însă că ei se asociază la părerea sovieticilor, ca să determine acceptarea "Solidarității".

În fond, acum discutăm între noi.

Sînt 50 de ani de cînd au împărțit Polonia cu Germania și acum se pare că există un acord cu S.U.A. pe spatele Poloniei, ori să-și asigure problemele cu S.U.A. pe spatele Poloniei.

Noi nu trebuie să admitem acest lucru și trebuie să acționăm.

În general, deocamdată, tot ce discutăm acum sînt probleme strict interne de partid. Nu se publică nimic.

Însă noi trebuie să acționăm.

Poate să ne gîndim și să ne adresăm din nou, chiar astăzi, conducerii Partidului Muncitoresc Unit Polonez. În orice caz, poziția lor este ceva mai clară și, dacă vor vedea că găsesc și un anumit sprijin, fără îndoială vor fi încurajați să acționeze.

Sigur, problema nu este dacă vor primi sau nu reprezentanți ai "Solidarității" în guvern, dar predarea conducerii guvernului către conducerea "Solidarității" este gravă. Primirea în guvern ai unor reprezentanți ai "Solidarității" se poate soluționa, dar, după mine, predarea este gravă. De altfel, ei publică cele două formații care și-au schimbat pozițiile tocmai datorită Uniunii Sovietice și, desigur, presiunile americanilor și țărilor occidentale

- 5 -

Eu am de gînd ca, după amiază, în cuvîntarea mea, să mă refer și la problemele acestea.

Am deja o referire cu privire la începutul războiului, acum 50 de ani, la împărțirea Poloniei și la ajutorul pe care l-a dat România și care, de altfel, a fost singurul ajutor. Mă refer la faptul că țările occidentale nu și-au respectat angajamentul și România a acordat întregul său ajutor. Am spus în cuvîntare că România a fost singurul stat care a acordat ajutor și aceasta este realitatea.

După aceea, mă gîndesc să adaug că, în situația grea care s-a creat, ne exprimăm deplina solidaritate cu partidul și cu poporul polonez și îi urăm ca, în deplină unitate, să depășească această situație și îi urăm deplină solidaritate.

Intr-o anumită formă spunem și de Cehoslovacia, care în urmă cu 50 de ani, în 1939, a fost sacrificată.

Sînteți de acord să procedăm așa ?

(Toți tovarășii sînt de acord).

O să mai reflectăm puțin să vedem cum putem să ne adresăm din nou conducerii Partidului Muncitoresc Unit Polonez. Celorlalte țări nu le mai spunem nimic.

În orice caz, insistăm ca Șevarnadze să vină aici zilele acestea, independent de 23 August. Poate să vină și mîine, și poimîine, pentru că aceasta poate va determina și conducerea sovietică să mai reflecte puțin.

De altfel, am impresia că această poziție, după ce ieri au spus altceva, la închiderea plenarei - reflectă puțin o anumită schimbare. Ei la plenară au spus cu totul altceva și acum au fost ceva, ceva mai reali.

./.

Tov. Manea Mănescu :

Sîntem întru totul de acord cu ceea ce ați spus
Dumneavoastră.

Tov. Nicolae Ceaușescu :

Cu atît mai mult, demonstrația de la 23 August trebuie să
fie o puternică manifestare antiimperialistă, antirăzboinică,
împotriva oricărui amestec al imperialismului în țările socia-
liste, pentru unitatea țărilor socialiste, pentru socialism.

În acest sens trebuie văzută toată propaganda, inclusiv
la radio-televiziune și în presă.

Deci trebuie să subliniem mai ferm acest lucru, "23 August"
al nostru să fie un nou "1939", dar nu "1 Mai" și întreaga
demonstrație să fie la nivelul forței pe care o reprezentăm acum.

Să se atragă atenția asupra acestor manifestări la adunări,
la demonstrații, peste tot unde acestea vor avea loc.

Cu aceasta, ridicăm ședința.

21.VIII.1989

TL, 2 ex.

Transcript of Meeting of the Executive Political Bureau of the Central Committee
of the Romanian Communist Party of 21 August 1989

The meeting was presided over by comrade Nicolae Ceaușescu, secretary general of the Romanian Communist Party.

Participating in the meeting were: Emil Bobu, Elena Ceaușescu, Lina Ciobanu, Ion Coman, Nicolae Constantin, Constantin Dascalescu, Ion Dinca, Miu Dobrescu, Ludovic Fazekas, Manea Manescu, Constantin Olteanu, Gheorghe Oprea, Gheorghe Pana, Dumitru Popescu, Gheorghe Radulescu, Stefan Andrei, Radu Balan, Gheorghe David, Mihai Gere, Nicolae Giosan, Vasile Milea, Ana Muresan, Cornel Pacoste, Barbu Petrescu, Tudor Postelnicu, Constantin Radu, Ion Radu, Ion Stoian, Ioan Toma, Ioan Totu, Ion Ursu.

Also invited were comrades Vasile Barbulescu, Silviu Curticeanu, Ion Sirbu.

Cde. Nicolae Ceaușescu:

Comrades,

I believe that everyone is familiar with the events in Poland, the fact that the representative that was given the task of forming the government presented his resignation, which was accepted, and one of the leaders of "Solidarity" known to be an anti-socialist in close connection with imperialist reactionary circles was given the task of forming the government.

In connection with that, on Saturday we took counsel with several comrades that could be found immediately and we addressed a message to the Soviet leadership, and then separate messages to all of the socialist countries.

Comrade Totu will read the message to the Soviets so you will all know it.

(Comrade Ioan Totu read the message).

In corresponding manner, addressing ourselves to the other states that same evening and up until 3 o'clock in the morning [of August 20], messages were also transmitted to the socialist countries, through ambassadors. All said that they would transmit the message immediately. Some also made their own comments, but all said that they were worried.

We received the response of comrade Gorbachev to our message.

(Comrade Ioan Totu read the response of comrade Gorbachev.)

Cde. Ioan Totu:

On the basis of the indications of comrade secretary general Nicolae Ceaușescu, a response was elaborated to that of comrade Gorbachev, which remains to be given him.

(Comrade Ioan Totu read this response as well.)

(During the reading of the response to comrade M. S. Gorbachev, comrade Secretary General Nicolae Ceaușescu made the following clarifications and completions:

“The elaboration of an emergency plan should be established.”

“At the same time, such a meeting would also constitute a powerful demonstration of the unit of our socialist countries, the affirmation of their solidarity and decisiveness for strengthening that solidarity.”)

Cde. Nicolae Ceaușescu:

We have also received a report regarding the position of the Central Committee of the Polish United Workers Party on the problem of the formation of the new government and the current political situation.

(Comrade Silviu Curticeanu read the respective information.)

That is the position of the Central Committee of the Polish United Workers Party.

As you have seen, comrades, the orientation of the Poles is in accord with that of the Soviet Union and I believe one could say even more, namely, that it is even taken on the advice of the Soviet Union.

However, in my opinion, the advice is in error, it does not correspond to the interests of Poland, nor does it correspond to the cause of socialism in Poland, because it opens the path for “Solidarity” which is, as it demonstrated over the last decade, an agency of foreign imperialism, in the first place of the United States of America.

You have now heard what is also the position of the Polish United Workers Party which, in a certain sense is something, it seems, more firm.

Although we do not know the situation completely, we believe that matters have become very serious. In any case, the Polish United Workers Party has pronounced in favor of maintaining an important role in political life. Of course, it is hard for us to say how things will evolve.

I believe that the response that we gave to the Soviets, under these circumstances, is very good, and they, if they will agree, can persuade the Polish United Workers Party to take a firmer position. I believe, however, that they [the Poles] incline toward the opinion of the Soviets, who persuade them to accept “Solidarity.”

In fond, now we discuss amongst ourselves.

It has been 50 years since they [the Soviets] divided up Poland with Germany and now it seems that there is an agreement with the U.S.A. at the expense of Poland, or an attempt to fix their problems with the U.S.A. at the expense of Poland. We must not admit this and we must act.

In general, for the time being, everything we discuss now is a strictly internal problem of the party. Nothing will be published.

However, we must act.

Maybe we should think and we should address once again, today even, the leadership of the Polish United Workers Party. In any case, their position is somewhat clearer

and, if they would see that they also found a certain support, without a doubt they would be encouraged to act.

Of course, the problem is not whether they would receive representatives of "Solidarity" in the government or not, but the handing over of the government leadership to the leadership of "Solidarity" is very serious. The reception in the government of some representatives of "Solidarity" could be a solution, but, in my opinion, handing it over is serious. In the same manner, they publicize [favorably] the two formations that have changed their positions precisely because of the Soviet Union and, certainly, the pressures of the Americans and of the Western countries.

I have been thinking that, this afternoon, in my speech, I should refer to this problem as well.

I already have a reference to the beginning of the war, 50 years ago today, to the division of Poland and to the assistance that Romania gave her and that, after all, was the only assistance [she received]. I refer to the fact that the Western countries did not respect their engagements and Romania did accord her all assistance. I said in the speech that Romania was the only state that accorded assistance and that is the reality.

After that, I was thinking of adding that, in the difficult situation that was created, we expressed our full solidarity with the party and with the Polish people and wish it, in full unity, to overcome this situation and we wish them complete solidarity.

In a certain form we say the same also to Czechoslovakia, which 50 years ago, in 1939, was sacrificed.

Do you agree that we should proceed in this way?

(All the comrades agree.)

We will reflect a little longer to see how we can address the leadership of the Polish United Workers Party again. We no longer say anything to the other countries.

In any case, we are insisting that Shevardnadze come here these days, independently of 23 August [Socialist Romania's National Day]. He may come tomorrow, and the day after, because this may also persuade the Soviet leadership to reflect a bit.

In the same manner, we have the impression that this position, after they said something else yesterday, at the closing of their Plenum - reflects a little a certain change. At the Plenum they said something else altogether and now there was something, something more real.

Cde. Manea Manescu:

We are in complete agreement with what you have said.

Cde. Nicolae Ceaușescu:

Even more than before, the demonstration for 23 August must be a powerful anti-imperialist, anti-war manifestation against any imperialist interference in the socialist countries, for the unity of the socialist countries, for socialism.

All propaganda must be seen in this sense, including in radio-television and in the

press.

Thus we must firmly underscore this, our "23 August" should be a new "1939", but not "May 1" and the entire demonstration should be at the level of force that we represent now.

Attention should be drawn to these manifestations at assemblies, at demonstrations, everywhere where they are held.

We that, the meeting is concluded.

21.VIII.1989

TL, 2 ex.